

217
155

KS SNB, Správa StB Plzeň
II. odbor, 6. odděl.

01-00954/6-68

KS-SNB-správa Státní bezpečnosti P L Z E Ň	
Došlo	17. 1. 1969.
Č. j.	01-00954/01-18-68
Přílohy:	

V Plzni, 21. 12. 1968.

~~Prísne tajné~~

Výtisk č.: 2

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 1968 - předložení.

K bodu 1):

V operativní činnosti v průběhu roku byla práce zaměřena především na vztahy kapitalistických firem do OP-ŠKODA a opačně vztahy technicko - obchodních zástupců ze ŠKODA na KS. Vycházejí z dosavadních znalostí a ze skutečnosti o důležitosti OP ŠKODA Plzeň, byl předpokládán velký zájem zahraničních rozvědek - monopolů - z KS - především na VHJ a předně na ty útvary ve ŠKODA, které jsou v bezprostředním styku se zástupci KS.

Lednové události v ČSSR daly právě velké možnosti zahraničním monopolům - za kterými lze předpokládat zájem zahraničních rozvědek, široké pole působnosti v oblasti ekonomické sféry. Zájem zahraničních monopolů zahraničních firem z KS o OP ŠKODA, lze právě dokladovat v polednovém údobí tím, že v této etapě byl zaznamenán zvýšený počet návštěv zástupců z KS v OP-ŠKODA, oproti předcházejícím rokům. Byl zaznamenán v daleko větší míře zájem o proniknutí v oblasti ekonomiky, různými firmami do ŠKODA, o rozšíření kooperační činnosti, možnosti prodeje výrobků do ŠKODA, prodeje licencí, atp. Toto lze především spatřovat od firem z Francie, Anglie, NSR. S některými firmami byla navázána určitá spolupráce se strany OP-ŠKODA. Vedení OP-ŠKODA, vědomo si možností, které se v daném období naskytují, vysílá celou řadu svých odborníků na jednání do KS, s cílem navázání obchodních vztahů a docílit tak možnosti získání dalších odbytišť pro výrobky OP-ŠKODA.

V otázkách licenční politiky byly rovněž zaznamenány široké vztahy do KS a opačně.

Ve zpravodajské činnosti zákonitě by se měly projevit zvýšené poznatky - signály z této oblasti - , avšak naopak oproti jiným létům, poznatků k zahraničním rozvědkám bylo získáno méně a v daném případě má na toto vliv polednová politická situace, která se promítla do práce kontrarozvědné činnosti.

Srpnové události t. r. měly do určité míry dopad na další rozvíjení se vzájemných obchodně - technických vztahů OP-ŠKODA na KS. Po tomto údobí jsou naší agenturou zaznamenány určité obavy se strany zástupců kapitalistických firem o další reálné obchodní styky do ŠKODA a ČSSR vůbec. V daném případě signály byly zaznamenány od zástupců z Anglie, Francie, Kanady a z NSR. Vedoucím podniku ŠKODA a zástupci ŠKODA, kteří jsou ve styku se zástupci z KS - vysvětlují naši ekonomickou situaci a potvrzují, že srpnové události neovlivní dosud dobře rozvíjející se obchodně - technické vztahy z ČSSR na KS.

Signál "DANIEL":

Signál zaveden na základě kontaktu, který byl proveden na spoluprac. "DANA", při služební cestě ve Velké Británii, v r. 1967. Kontaktován byl jistým P i c t o n e m, přes osobu T o o g o o d, který je obchodním ředitelem fy. INTERNATIONAL COMBUSTION (ICEL). S osobou T o o g o o d se zná náš spolupracovník z obchodního jednání.

P i c t o n byl našemu spoluprac. představen jako zaměstnanec v předu uvedené firmy.

P i c t o n našeho spoluprac. při seznámení vytěžoval k politickým a ekonomickým otázkám v ČSSR. Celé jednání budilo dojem, že jde o zájem zahraniční rozvědk.y.

K dalšímu kontaktu spoluprac. "DANA" P i c t o n e m dochází prostřednictvím dopisu, který zasílá P i c t o n spolupracovníkovi (r. 1968 - únor) a požaduje zjištění, zda se ve

ŠKODA vyrábí lanovky na dopravu uhlí. Odpověď od spolupracovníka obratem, že ŠKODA toto nevyrábí a doporučuje VHJ TRANSPORTA, Chrudim. Prověrkou zjištěno, že P i c t o n se na uvedenou organizaci obrátil, avšak žádný obchod uzavřen nebyl.

V měsíci dubnu t. r. "DANA" obdržel dopis od P i c t o n a, že přijede s T o o g o o d e m do ČSSR na služební cestu. Spoluprac. se dotazoval zpětně na přesný termín příjezdu s tím, že zařídí potřebné. Obdržel odpověď, že P i c t o n zatím do ČSSR nepřijede.

V měsíci červnu t. r. služební cesta "DANA" do V. Británie. Dochází ke služebnímu jednání s T o o g o o d e m a soukromě se sešel s P i c t o n e m. Není projeven zájem o politické otázky se strany T o o g o o d a, který byl velmi obeznámen situací v ČSSR.

Došlo opět k setkání s P i c t o n e m. "DANA" je pozván na oslavy 50. výročí založení anglického válečného letectva. Zde P i c t o n seznamuje "DANU" s jistou miss Janes E d - w a l s - se kterou tráví celý večer. Tato žena byla představena spoluprac. jako sekretářka firmy ICEL. Při této cestě nebyly vůči spoluprac. se strany P i c t o n a, pokládány žádné politické či ekonomické otázky.

V 46. týdnu t. r. byl spoluprac. "DANA" volán telefonicky z NSR - Mnichov, na pracoviště do ŠKODA, jistým C h e s h a - m e m - (zástupce angl. firem pro vých. Evropu), žijící v NSR - a požaduje od spolupracovníka télegraf. pozvání do ČSSR. Bylo provedeno. Jmenovaný, při setkání se spoluprac. v ČSSR - ve ŠKODA, toto zdůvodňoval tím, že je to rychlé vyřízení pasových formalit pro příjezd do ČSSR.

V rozhovoru spoluprac. s C h e s h a m e m dotazoval se jmenovaný na politickou situaci v ČSSR po 21. 8. 1968. Projevil zájem o vytváření se dalších obch. styků po tomto období a dotazoval se, zda nebudou obch. techn. vztahy narušeny. C h e s h a m projevil rovněž zájem o počet sovětských vojsk na našem území, jejich rozmístnění. (Nebyly podány informace - nejsou známy).

Jmenovaný se rozpovídal o své práci v anglickém koncernu WELMAN a říká, že zastupuje několik anglických podniků pro vých. Evropu. Od těchto firem je zvlášť placen pouze za určité informace hospodářského charakteru o vých. Evropě.

Dne 4. 12. t. r. měl náš spoluprac. "DANA" jednání s Davidem Bierem, ředitelem firmy I. BIER a SON (OVERSEAS) LTD z Anglie. Tato firma zprostředkovává licenční prodej čsl. vynálezů a know-how v Anglii, zastupuje tím velké čsl. podniky (ŠKODA, TST, CHEPOS, TRANSPORTA). Pan Bier nabídl našemu spolupracovníkovi funkci technicko - obchodního poradce u vlastní firmy pro obchody ČSSR - Anglie a event. další státy, jak kapitalistické, tak socialistické. Prakticky by šlo o funkci poradce, který zná dostatečně čsl. průmysl a jeho možnosti uplatnění na kapital. trhu, pomocí angl. obchodní sítě a opět naopak řadu kooperací angl. firem se social. podniky. Spolupracovník projevil zájem s tím, že půjde čistě o legální způsob řešení. S tímto pan Bier souhlasil a prohlásil, že vypracuje smlouvu ve 2 vyhotoveních. Prohlásil, že u jejich firmy je vše schváleno, včetně toho, že by plat dostával v angl. librách od angl. strany. Pouze generální ředitel chce, aby se jmenovaný před podpisem smlouvy osobně představil.

- Opatření: 1) prověrka - souvislost C h e s h a m k signálu "DANIEL".
- 2) Blokování C h e s h a m a .
 - 3) Rozpracování nadále v součinnosti s I. odděl.
 - 4) Podstava spol. "DANA" k osobě P i c t o n -trvá.

Signál "ZIRCONIUM":

V roce 1966, v měsíci říjnu, se spolupracovník "JOSEF" seznámil, při příležitosti mezinárodního symposia v Mar. Lázních s ing. Martiniem Jeanem Paulem, nar. 28. 11. 1934, francouzským státním příslušníkem, který byl v té době zaměstnán na Atomové komisi v Paříži. Mezi oběma se vytvořil velmi přátelský vztah a spolupracovník "JOSEF" od něho získal řadu technických poznatků, platných pro výstavbu naší první jaderné

221
159

elektrárny. V roce 1967 pak M a r t i n pozval spolupracovníka a jeho manželku na dovolenou do Paříže a pobyt, že mu bude hradit. Dále, že mu zařídí prohlídku objektu a závodu, kde jest vyráběn materiál, potřebný pro jaderný průmysl. I když spolupracovník do Paříže odjel, nesešel se s ing. M a r t i n i m a to proto, že tento, podle sdělení jeho manželky, musel těsně před příjezdem odejeti do laboratoří v San Diegu. Věci, které ing. M a r t i n spolupracovníkovi slíbil, byly zařízeny. Od této doby se s ním spolupracovník nesešel i když mezi nimi nadále trvá písemný styk.

V roce 1968, v měsíci říjnu, bylo opět mezinárodní sympozium v Mar. Lázních, kterého se opět zúčastnili delegáti ze zahraničí a tak i také delegáti z Francie. Při společenském večírku, který byl pořádán v rámci sympozia, vyhledal spolupracovníka "JOSEFA" francouzský státní příslušník ing. G u i s e Piere, nar. 13. 6. 1919, zaměstnán u fy UGINE KUHLMAN. Jmenovaný při rozhovoru se spolupracovníkem jej požádal, zda by mohl při služební cestě do Francie přivést sebou vzorek ze "zirconových materiálů", který se vyrábí v SSSR. Tento vzorek, že zaplatí. Současně s tím spolupracovníkovi sdělil, že si může z Francie, na oplátku, odvézt vzorky "zirconových materiálů", vyráběných ve Francii. Tento vzorek sovětského zirconia, že ve Francii potřebují k tomu, aby mohli, na základě jeho rozboru určit technologický postup výroby v SSSR. Spolupracovník na tuto žádost reagoval tak, že tento vzorek do Francie přiveze.

Dne 27. 10. 1968 odejel pak spolupracovník "JOSEF" na služební cestu do Francie, kde projednával možnosti dodávek "zirconových materiálů" z Francie do ČSSR. Při této příležitosti vešel s ním ve styk jistý V i l l e m u r , který mu sdělil, že přichází od ing. G u i s e h o a hovořil s ním o přivezení vzorku sovětského zirconia do Francie. V rozhovoru bylo jasné, že V i l l e m u r je informován o celé záležitosti od G u i s e h o . Rovněž tak byl o celé záležitosti informován ing. G i v o r d , který byl prakticky prostředníkem při rozhovoru V i l l e m u r a a spolupracovníka. Francouzští odborníci opět žádali o předání sovětského zirconia, který potřebují k roz-

222
160

boru. Když jim spolupracovník přislíbil, že jim tento vzorek předá, vyslovili spokojenost a ihned sdělili, že si spolupracovník může s sebou odvézt vzorky francouzského zirconia do ČSSR. Toto spolupracovník odmítl.

Z celkového jednání a dosud získaných poznatků vyplývá ta možnost, že ing. M a r t i n , který byl ve styku se spolupracovníkem "JOSEFEM" tohoto otipoval, o čem svědčí poměrně dobrá informovanost ing. G u i s e h o o jednání spolupracovníka "JOSEFA", v roce 1966, ve Francii a pod. Pak i ta skutečnost, že od pozvání spolupracovníka na dovolenou do Francie se již nešel s ing. M a r t i n i m a později se dozvěděl, že pracuje na bezvýznamném místě. V době, kdy byl ing. M a r t i n v osobním styku se spolupracovníkem, "JOSEF" vystupoval jako osoba, která zastává důležité místo, vše zařizoval velmi snadno a rychle. Nezávisle na této situaci spolupracovník "JAN", který přijel ze služební cesty z Francie (říjen 1968), informoval o tom, že byl požádán o předání sovětského zirconia.

Opatření: O celkové situaci byli informováni sovětské přátelé. Instruovat spolupracovníka tak, aby vzorek zirconia francouzským odborníkům předal.

V souvislosti s připravovanou objednávkou zirconových materiálů z Francie do ČSSR, vyslat spolupracovníka "JOSEFA" do Francie jako účastníka jednání. Při tom, aby se snažil vejít ve styk s těmi odborníky, kteří na něm vzorek žádali. Podle výsledku pak provést další opatření.

Signál CHALOUPKA Josef:

nar. 2. 8. 1930 Plzeň, zámečník Pozemních staveb Plzeň, II. správa, bytem Plzeň, Dvořákova č. 31.

Jmenovaný má strýce v NSR, u kterého byl v r. 1967 a 1968 na návštěvě. Jmenuje se L e n k a je zaměstnán u firmy SIMCA v Mnichově, jako skladník a v ČSSR byl několikrát.

S C h a l o u p k o u byl po návratu z NSR v r. 1967 proveden pohovor. Pohovorem byly získány zpravodajské poznatky k L e n k o v i , který před příjezdem C h a l o u p k y do

NSR, přišel do styku s policií a byl k němu vytěžován. Po návratu v r. 1967 se Chaloupka důvěrně seznámil s Lepičem, kterému přes Lenka zprostředkoval pozvání do NSR a v srpnu 1968, společně navštívili Lenka v Mnichově.

V srpnu 1968 byl poblíž skladu firmy SIMCA v Mnichově kontaktován orgánem americké zpravodajské služby spolupracovník II. správy StB a bezprostředně po jeho odchodu byl vyhledán neznámým mužem, který se odvolával na orgána, že je jeho dobrým známým a sdělil mu, že kdyby něco potřeboval na osobní vůz, aby se obrátil na jméno Chaloupka Josef, bytem Plzeň, Dvořákova č. 31, se kterým přichází do styku.

Prověrkou Lepiče Jiřího, nar. 10. 9. 1933 Plzeň, zaměstnán jako ekonom Montážní správy PS bylo zjištěno, že od r. 1963 je ve styku s americkým státním příslušníkem Adolfem Whittneye, který je rozpracováván O-StB Příbram, pro podezření ze spolupráce s americkou zpravodajskou službou.

Lepič se zúčastnil ve dnech 25. 11. - 29. 11. 1968 zájezdu do Anglie, který organizovala VTS Pozemních staveb v Plzni. Po návratu bylo s Lepičem hovořeno, avšak s negativním výsledkem. Zatajil důležité poznatky, jak při pobytu v Anglii, tak NSR. Rovněž neuvedl svůj styk do USA a naproti tomu hovořil o bezvýznamném kamarádovi z dětství, který je v Austrálii.

Další rozpracování bude vedeno s cílem upřesnit poznatky k neznámému muži a provést jeho identifikaci. Dalším rozpracováním upřesnit poznatky k pobytu Chaloupky a Lepiče v NSR a získat fotografie z jejich pobytu v Mnichově. V dalším pak připravit kombinaci pro styk spol. II. správy HS-StB s Chaloupkou.

Agent "PETR" navštívil ve dnech 17. - 19. 11. 1968 své známé ve Vídni. 19. 11. 1968 byl spolu se svým známým Hendlem na našem velvyslanectví ve Vídni, kde byl nakontaktován neznámým mužem, hovořícím špatnou češtinou, který "PETRA" získá-

val k emigraci a vytěžoval k rozmístění sovětských vojsk na našem území. Představil se jako "KRIŠTOF", pracovník velvyslanectví NSR. Měl mimo jiné zájem o rozmístění vojsk, kolik jednotek zůstává na našem území, kde jsou vojska dislokována a zda jsou umístěna na našich západních a jižních hranicích. Dokonce položil spol. "PETROVI" otázku, zda při cestě do Rakouska potkal sovětské jednotky. "KRIŠTOF" projevil zájem o schůzku s "PETREM", druhý den 20. 11. 1968, ke které, vzhledem k odjezdu spolupracovníka, nedošlo.

Ve dnech 4. - 8. 12. 1968 navštívil spol. "PETR" opět Vídeň. Ke styku s "KRIŠTOFEM" nedošlo. Při čekání před naším velvyslanectvím oslovil "PETRA" neznámý člověk, který se mu představil jménem B a r t o š . Řekl o sobě, že z ČSSR uprchl z politických důvodů v r. 1964 a nyní pracuje jako soukromý vazač knih ve vlastní dílně. Během rozhovoru se dostavila známá B a r t o š e , rovněž emigrantka z ČSSR. V průběhu styku zvala "PETRA" na návštěvu v příštím roce, nabízela veškerou pomoc, včetně finanční a připoměla, že by jim to "PETR" mohl vynahradiť u nás v ČSSR. Oni, jako emigranti, nemohou domů a proto by jim "PETR" mohl vyřizovat různé vzkazy a vzoit věci. Jak B a r t o š , tak i jeho známá pochází z Tábora.

Akce "NÁVRAT" - pozor. sv. č. 12792, zaveden 23.12.1966:

Ing. M a ř í k Jiří, nar. 9. 2. 1928 Strakonice, ženatý, vývoj. technik závodu Turbiny OP-ŠKODA Plzeň, bez politické příslušnosti, bez veřejných funkcí. Třídní původ dělnický, sám úředník vysokoškolského vzdělání. Bytem Plzeň, Koterovská č.126.

Objekt je rozpracováván jako navrátillec proto, že v srpnu 1966 emigroval v NSR, odkud se vrátil do ČSSR 17. prosince 1966. K emigraci v NSR přemluvil ještě Evu M a u e r o v o u , která se vrátila do ČSSR 16. 12. 1966.

Oba jako důvod emigrace uváděli řešení rozporů v druhém manželství ing. M a ř í k a a jako důvod návratu uvedli, rozpor a neshodu mezi M a ř í k e m a M a u e r o v o u a Mařík se cítil povinnován ospravedlnit M a u e r o v o u před úřady v ČSSR.

Ing. M a ř í k po návratu se plně kontroloval a jeho chování dávalo náznak instruktáže. Rovněž důvod společného žití s M a u e r o v o u byl vyvrácen rychlým sňatkem M a u e r o v é se svým přítelem z dřívější doby, ing. Václavem H u d c e m z Neratovické Spolany. Dále jsou rozpornosti ve výpovědi M a ř í k a a navrátilce S y k á č k o v é v tom směru, že M a ř í k uvedl, že byl vyslýchán 1 den a S y k á č k o v á uvádí, že byl vyslýchán asi 5 dní. M a ř í k uvádí, že nebyl vytěžován německou rozvědkou avšak dle charakteristiky popisu vytěžovací vilky se jedná o vytěžovací středisko německé rozvědky.

Ing. M a ř í k se v roce 1968 oženil se vdovou Pavlou D o l e j š í , roz. T i s c h l e r o v o u , jejíž bratr ilegálně opustil území ČSSR a žije nyní v Argentině.

Dle celkových zpráv spol. a dův., M a ř í k nenaznačil, že by prováděl trestnou činnost. Je však soustavně nedůvěřivý a to i ke svým přátelům.

Po dobu pozorování se sešel pouze se sport. přáteli ze Švýcarska, při jejich návštěvě v ČSSR, kde však jeho partner odmítl M a ř í k o v u společnost.

Cílem rozpracování ing. M a ř í k a je prověřit, zda M a ř í k nebyl do ČSSR poslán s úkolem pracovat pro cizí rozvědku.

Akce "TURBÍNA" - osobní svazek č. 8078:

V roce 1966 došlo ke dvěma kontaktům spol. "JANA" v průběhu služebních cest do Vídně. V prvním případě byl "JAN" nabádán k emigraci a v druhém případě byl vytěžován k osobě svého nadřízeného z OP-ŠKODA Plzeň. Druhý kontakt prováděl jistý Dr. H a a s . Ve Vídni byl "JAN" rovněž vytěžován svým příbuzným k vojenské problematice, ke vztahům mezi Čechy a Slováky a pod.

226
164

Otypování rozvědce prováděl další příbuzný "JANA", jistý R o t h m e i e r Georg, z NSR, který "JANA" vytěžoval k problémům reaktorové fyziky, voj. problémům, polit. otázkám, ke stykům v ČSSR, SSSR a dalších státech .

K dalšímu kontaktu došlo v Londýně v r. 1967, kde byl "JAN" rovněž služebně. Dr. H a a s při tomto setkání měl zájem na tom, aby si "JAN" svůj pobyt v Anglii prodloužil. Vzhledem k tomu, že "JAN" toto odmítl, byl opět kontaktován v letadle, USA státní příslušnicí, H o w a r d o v o u, která již během cesty předstírala, že se do "JANA" zamilovala, nabízela manželství, pomoc při emigraci, zaměstnání a pod. Po příletu do Prahy zjistil spol. "JAN", že během jeho nepřítomnosti hovořila H o w a r d o v á s neznámým mužem, před budovou ČSA, který okamžitě odešel, jakmile viděl přicházet spol. "JANA". Podle předložených fotografií, poznal spol. "JAN" bezpečně pracovníka AVV.

H o w a r d o v á se zdržela v Praze celkem 4 dny a odletěla přes Polsko, údajně do SSSR.

Dle zjištění II. správy HS-StB Praha, byla H o w a r d o v á v letošním roce opět v Praze. Nebylo zjištěno, že by mezi "JANEM" a H o w a r d o v o u došlo ke styku.

V současné době je spol. "JAN" připravován na služební cestu do Anglie, kde by se znovu pokračovalo v připravované podstatě spol. "JANA" nepřátelské rozvědce.

K bodu 2):

Zajímavý signál byl zachycen u příležitosti BMV, kdy zástupce americké firmy WEYNE ve Švýcarsku, p. O b e r h o l z e r , v doprovodu spolupracovníka a jistého R ů ž i č k y z Brna a jeho manželky, "zabloudil" v Brně tak, že dojel za město, do prostoru, kde byla v lese ubytována Sovětská vojska. Při dvou hodinovém rozhovoru, postupně až s velitelem, se snažil dostat se až do prostoru a na velitelství této jednotky. Zájem o to byl značný.

Agenturní cestou byly získány poznatky k činnosti emigranta Josefa Š t á d l e r a , žijícího t. č. v Mnichově v NSR. Š t á d l e r sice emigroval do NSR již asi před dvěma roky, podstatná je však skutečnost, že v době, kdy opustil nelegálně území ČSSR, byl činným spolupracovníkem 3. odděl. II. odboru S-StB Plzeň. Š t á d l e r si zařídil v Mnichově vlastní elektropodnik, kterému se však nevěnuje a existenční prostředky získává různými podvody, k čemuž ve značné míře využívá nových emigrantů , jimž za finanční úhradu nabízí různé služby, které pak ve většině případů neprovede. Vzhledem k velkému zájmu Š t á d l e r a o novou emigraci z ČSSR, přicházející do NSR, nelze vyloučit, že Š t á d l e r pro někoho ořukává "spolehlivost" nově příchozích emigrantů na území NSR.

Signál "PEDRO" - P e t r á s e k Pravoslav, nar. 25. 2. 1921, dílovedoucí závodu Ozubená kola OP-ŠKODA, bezpartijní, bytem Plzeň, Sudová č. 10.

V signálu jsou sledovány vztahy P e t r á s k a k zaměstnancům rakouské fy ELLIN UNION, kdy byly získány poznatky, svědčící o mimořádném zájmu o osobu P e t r á s k a , který byl v r. 1966 pozván k návštěvě Rakouska, na náklady fy. ELLIN UNION - konkrétně technikem této firmy ing. W i t z e m . V r. 1968 navštívil P e t r á s e k znovu Rakousko, kde se setkal s ing. W i t z e m .

K osobě ing. W i t z e byl získán poznatek O-StB Blansko, ze kterého je zřejmé, že ing. W i t z se zajímá o nositele stát. tajemství z oblasti vojenské výroby, které zve k návštěvě Rakouska.

V listopadu 1968 navštívil ing. W i t z OP-ŠKODA Plzeň, ve služební záležitosti. Při této příležitosti se setkal s Petráskem. Z jednání ing. W i t z e vyplynulo, že rak. fa. ELLIN UNION se zajímá o technologii vysokofrekvenčního kalení, která byla vyvinuta v OP-ŠKODA, v závođe Ozubená kola. Tato technologie je na vysoké úrovni.

228
Holo

Současně byl získán poznatek o tom, že P e t r á s e k během pobytu v Rakousku projednával možnost uskutečnění pracovní smlouvy, v trvání 2 - 3 měsíců, kdy chtěl pracovat v Rakousku, u fy. ELLIN UNION. Vzhledem k tomu, že P e t r á s e k jeví mimořádný zájem o získání osobního automobilu zn. VOLKSWAGEN a vzhledem k jeho charakterovým vlastnostem, byla v závodě provedena opatření v tom směru, aby P e t r á s k o v i nebyl umožněn výjezd do Rakouska, vzhledem k podezření, že by P e t r á s e k mohl svého pobytu v Rakousku využít k vyzrazení technologie vysokofrekvenčního kalení.

Signál je okrajově sledován agentem 1. oddělení "TUREK". V současné době jsou vytvářeny předpoklady pro získání vlastní agentury s perspektivou aktivního rozpracování P e t r á s k a, s případnou možností podstavení ing. W i t z o v i.

Signál Z d v í h a l Jaroslav, nar. 2. 5. 1935 Cheb, národnosti české, NSR státní příslušník, bytem Ansbach 88, Benkendorfstrasse 20.

Jmenovaný zneužil návštěvy NSR k emigraci. Vycestoval 10.11. 1967 ke své matce do Ansbachu, kde si našel zaměstnání, přijal NSR státní příslušnost a od jara 1968 pravidelně dojíždí do Plzně, kde má svou manželku a dvě děti. Během svých pobytů v ČSSR vyhledal řadu svých býv. spoluzaměstnanců z OP-ŠKODA, se kterými hovořil o situaci v podniku.

V dalším rozpracování se zaměříme na kontrolu Z d v í h a l a, během pobytů v ČSSR, s cílem zjistit, zda nepracuje pro END rozvědku.

Signál "STUDENT" č. sv. 8268 (objektový):

W i l l i n g e r Reinhard, nar. 19. 10. 1940 Chotěšov, německé národnosti, NSR stát. příslušnosti, bytem Norimberk, Heriedenstrasse 96.

Jmenovaný je rozpracováván pro podezření ze styku s rozvědkou BND. Dne 29. 9. 1967 se vystěhoval do Norimberka, krátce byl ve sběrném táboře, na to mu byl přidělen byt a dostal výhodné místo jako technik u fy. SIEMENS v Erlangenu. Pracuje na výpočetních strojích. Od svého vystěhování navštívil již třikrát ČSSR a setkal se téměř se všemi spolužáky z vysoké školy. Jedná se o ing. K r a u s e, ing. M o u l i s e, ing. K e j z a r a a další, kteří zastávají technická místa v našich podnicích. V říjnu 1968 navštívila skupina techniků W i l l i n g e r a v NSR. Další skupina se na cestu do NSR připravuje. Mnozí z nich mají zanlosti o dílčích údajích stát. tajemství (Kraus, Moulis, Kašťák, Čermák).

Sám W i l l i n g e r je pro rozvědku BND zajímavým typem pro jeho zanlosti o vojenských objektech. Bydlel v Chotěšově a mohl podat informace o letišti Líně a důležitých voj. objektech v okolí Stoda. Z těchto důvodů jsou podezřelé cesty W i l l i n g e r a do ČSSR.

V současné době se pomocí II. správy prověřuje činnost W i l l i n g e r a v NSR s cílem ověřit jeho styky s BND. Při jeho dalších pobytech v ČSSR bude sledován jeho pohyb, styky a zjišťováno, zda své býv. spolužáky vytěžuje zpravodajsky.

Signál "OCELÁŘ": v signálu je vedeno rozpracování k osobě:
Dr. Ing. B r o t z m a n n Karl, Fritz, nar. 21. 11. 1927, státní příslušnost NSR, bytem Sulzbach - Rosenberg Opf. Fentschwe 6, zaměstnán jako ředitel u fy. MAXHÜTTE Sulzbach - Rosenberg.

Jmenovaný přišel do NSR z NDR, kde do dnešní doby má svého bratra, se kterým se stýkal na území ČSSR. Byl několikrát v ČSSR a při té příležitosti provedl návštěvu v OP-ŠKODA, závod Hutě. V OP-ŠKODA byl ve styku s ing. J i r s o u a s ing. K r a t o c h v í l e m, oba dva zaměstnání v závodě Hutě. Mezi jmenovanými inženýry a B r o t z m a n e m byl vytvořen velmi přátelský vztah; jak J i r s a, tak K r a t o c h v í l, při cestách do NSR, navštěvují B r o t z m a n a v jeho

230
HJ

soukromém bydlišti. Prostřednictvím jeho se podařilo získat některé technické podklady pro slevárny. Styk mezi nimi trvá již od roku 1966. V září 1968 odejel ing. J i r s a na pozvání B r o t z m a n a do NSR, při příležitosti otevření výzkumného ústavu v závodě, kde B r o t z m a n pracuje. Této akce se zúčastnili odborníci kapitalistických zemí. Při této příležitosti vyzval B r o t z m a n ing. J i r s u, aby k němu přišel ve večerních hodinách do bytu. V rozhovoru, který pak měl s ing. J i r s o u vyplynulo, že B r o t z m a n má zájem na tom, aby ing. J i r s a zůstal v NSR a pracoval u něho v závodě. Jako důvod uváděl, že on a jeho nadřízený ing. M ů l l e r (zná ing. J i r s u i ing. K r a t o c h v í l a), souhlasí s tím, že je nutno pomoci lidem, kteří budou mít zájem odejít z ČSSR do NSR po srpnových událostech v ČSSR. Byl mu nabízen plat 1.800 DM a že by pracoval buď přímo v provozu nebo ve výzkumu podle jeho výběru. Ing. J i r s a tuto nabídku odmítl.

Při této příležitosti mu B r o t z m a n n sdělil, že nebudou mít zájem na každém a že z ČSSR mají zájem na ing. J i r s o v i, ing. K r a t o c h v í l o v i, oba dva zaměstnání v OP-ŠKODA, závod Hutě, ing. Š m r h o v i a ing. M a r t í n k o v i, oba dva zaměstnání ve Vítkovických železárnách. Toto B r o t z m a n odůvodňoval kvalifikací, kterou všichni jmenovaní mají. O jiné osoby, že by zatím neměli zájem.

Opatření: Nadále bude plně využito osobního styku mezi ing. J i r s o u a ing. K r a t o c h v í l e m a B r o t z m a n n e m. Budou vytvářeny podmínky pro získání dalších technických poznatků ze západoněmeckých slevárenských závodů. Plně bude využito vlivného styku s B r o t z m a n n e m k navazování dalších styků v NSR.

Signál "VÍDEŇ":

Na Mezinárodní agentuře pro atomovou energii ve Vídni je zaměstnána: M ä n z e l Klara, nar. 2. 5. 1925, německé národnosti, zaměstnána jako stenopistka, bytem Vídeň Hauptstrasse 50/50.

231
162

Jmenovaná byla v roce 1966 v ČSSR při příležitosti mezinárodního symposia, které bylo pořádáno v Plzni.

Po skončení symposia byl ve Vídni ubytován u M ä n z l o - v é spolupracovník "JAN", kterému se M ä n z l o v á svěřila, že dlouhou dobu pracovala s Američany, uvedla k tomu, že je to dávno, že již dlouho s Američany nemluvila. Dále bylo zjištěno, že při ubytování "D" ve Vídni u jmenované, se tomuto M ä n z l o v á svěřila, že po dobu deseti let pracovala u US-FORCE, po té, že byla zařazena na současné pracoviště.

Je nutné uvést, že jak spolupracovník "JAN", tak i "D", i další spolupracovník "JIRKA", kteří se jmenovanou navázali styk jsou zaměstnání v závodě Jaderných elektráren OP-ŠKODA. Současný stav rozpracování je takový, že není možno zdůvodnit, proč M ä n z l o v á má zájem o to, aby byli u ní ubytováni odborníci z ČSSR, kteří pracují v jaderném průmyslu, zda je to otázka finanční nebo zda s tímto sleduje zájem zpravodajský. M ä n z l o v á pracuje v Mezinárodní agentuře pro atomovou energii na místě, kde má možnost sledovat vysílání stážistů do kapitalistických států, může hodnotit i odbornou kvalifikaci odborníků z ČSSR.

Opatření: Spolupracovník "JIRKA" i "D" budou řízeni na upevnění důvěry ke jmenované, budou projevovat zájem na její cestu do ČSSR. S cílem ověřit její zájem na odbornících z ČSSR, kteří jsou u ní, v době pobytu ve Vídni, ubytování.

Signál "LETEC" : v signálu "LETEC" je rozpracována osoba:
L i s k a Jaroslav, nar. 6. 1. 1917 Rožkopov, anglický státní příslušník, české národnosti, zaměstnán jako obchodní ředitel fy. TECHNA, bytem Rougheott, Scaterdelis Lane, Cepperfield, Anglie.

Jmenovaný, jako obchodní ředitel zprostředkovatelské fy. TECHNA v Londýně, dojíždí velmi často do ČSSR a to jak soukromě, tak i služebně. Firma TECHNA zprostředkovává obchod britských

firem se státy soc. soustavy, především s ČSSR, Polskem, NDR a Maďarskem. V Plzni L i s k a jedná s OP - ŠKODA, závod Jaderných elektráren, o dodávce materiálu "zirconium", který je potřebný pro výstavbu druhé jaderné elektrárny. Na tento materiál se v Anglii vztahuje "embargo". Přesto však L i s k a chce ovlivnit obchod tak, aby OP-ŠKODA tento materiál dostal od fy. BRISTOL AEROJET Ltd.

L i s k a je bývalý čs. západní voják. Létal jako radio-telegrafista u RAF. Od roku 1946, kdy odešel z anglického letectva je zaměstnán u fy. TECHNNA. Tato firma byla založena čs. občanem M e s t i t z e m, již před II. světovou válkou. L i s k a má v ČSSR příbuzné a navázal již řadu obchodních styků, které hodlá i nadále prohlubovat a rozšiřovat. V současné době se chce osamostatnit.

Opatření: Rozpracováním signálu byly získány poznatky, že L i s k a bude i nadále dojíždět do ČSSR a to jak soukromě tak i služebně. Vzhledem k tomu, že se jedná o osobu české národnosti, bývalého příslušníka čs. armády v Anglii, který má v ČSSR řadu styků (obchodních i soukromých) a má dobrý vztah k ČSSR, rozpracování bude zaměřeno k případnému zpravodajskému využití.

Při kontaktu na L i s k u bude plně využito jeho existenční závislosti na obchodních jednáních se soc. státy.

Prostřednictvím L i s k y by bylo možné ovlivňovat obchodní jednání mezi anglickými a československými podniky v náš prospěch.

Obnoven osobní svazek č. 8205 na osobu:

S i d o r e n k o Michail Artěmovič, nar. 12. 10. 1927 Rudlaj SSSR, bez státní příslušnosti, elektroinstalatér, OP-ŠKODA Plzeň, bytem Vícenice č. 6., okr. Klatovy.

Důvod rozpracování: bezpečné ztotožnění S i d o r e n k a a objasnění jeho činnosti v době II. světové války, zejména pak

233
141

okolnosti, které jej vedly k zatajování jeho minulosti. Prováděno v součinnosti s orgány KGB SSSR.

K bodu 3):

Celková politická situace, zejména lednové zasedání ÚV KSČ, ovlivnilo myšlení, chování a jednání určitých vrstev obyvatel, což mělo odraz i v OP-ŠKODA, kde je zaměstnáno kolem 40.000 zaměstnanců.

Na některé skupiny zaměstnanců OP-ŠKODA zapůsobili pak negativně t. zv. "srpnové události", kdytito lidé, kteří měli již vyřízeny soukromé cesty do KS, těchto možností zneužili k emigraci a to v některých případech i se svými rodinami.

Z OP-ŠKODA je k 15. 12. 1968 podchyceno 65 osob, které jsou v současné době v zahraničí a jsou vedeni jako "emigrace", která opustila ČSSR po "srpnových událostech".

Z uvedeného počtu 67 osob jsou dvě osoby nositelem státního a hospodářského tajemství.

Jedním z nich je ing. B r o ž Antonín, nar. 11. 12. 1920, vedoucí odboru Technologických projektů, ženatý, bytem Plzeň, Ulice Osvobozených politických vězňů č. 9.

Ing. B r o ž odjel dne 7. 10. 1968, společně se svoji manželkou a třemi dětmi (nejstaršího syna zde nechal dostudovat) - na návštěvu příbuzných do Rakouska, odkud se již nevrátil. V současné době má býti ve Švýcarsku.

Ing. B r o ž přicházel z titulu své funkce do styku se státním a hospodářským tajemstvím. Jmenovaný byl seznámen s přísně tajnými dokumenty, týkající se mobilizačních opatření, včetně speciální výroby.

Jako druhým nositelem státního tajemství je R o š t í k Libor, nar. 2. 12. 1933, vedoucí skupiny odbytu - export v závodě Válcovny, ženatý, bytem Plzeň, Třída 1. máje č. 67.

R o š t í k odejel dne 7. 10. 1968, společně se svoji

manželkou Jiřinou, nar. 11. 6. 1942, která také pracovala v OP-ŠKODA jako konstruktérka, na rekreační zájezd na Kubu, odkud se dosud nevrátili a nyní mají být v USA.

Jmenovaný byl schválen pro styk s tajnými interními spisy ekonomického ředitele, charakteru cenových přírážek a srážek, včetně sazebníku.

Z uvedeného počtu emigrovaných osob, požádala 5 zaměstnanců OPŠKODA o poskytnutí delší neplacené dovolené s tím, že po uplynutí stanovené doby se vrátí zpět do ČSSR.

Jedná se o tyto osoby :

ing. **W e i n e r** Miroslav, nar. 15. 6. 1936, zaměstnán jako konstruktér - cenář, závod Václvony, bytem Plzeň, Přeštická 17.
Vycestoval 4. 9. 1968 do Rakouska.

ing. **B í b a** Pavel, nar. 18. 3. 1944, konstruktér, závod Turbiny, svobodný, bytem Plzeň, Arbesova č. 16.
VYCESTOVAL 12. 8. 1968 na 3. týdny do Anglie.

ing. **Š p a t e n k a** Rudolf, nar. 18. 11. 1942, konstruktér, závod Turbiny, svobodný, bytem Plzeň, Křižíkova č. 9.
Vycestoval 22. 7. 1968 do NSR.

ing. **B a r t o v s k ý** Pavel, nar. 27. 11. 1936, výpočtář -ETD, svobodný, bytem Plzeň, Prešovská č. 5.

F e r u s Jiří, nar. 10. 4. 1942, elektro - mechanik, ETD, svobodný, bytem Plzeň, Kotíkovská č. 5.
Vycestoval 21. 8. 1968 do NSR.

Dle získaných poznatků nejsou jmenované osoby dosud plně rozhodnuty, zda v zahraničí zůstanou na trvalo či zda se vrátí do ČSSR. Pro každý případ si prodlužují v zahraničí pobyt a dle dané situace, po uplynutí určité doby se mohou vrátit zpět do

235
148

ČSSR, či zůstat v zahraničí. Využijí toho, co bude pro ně příznivější.

Při úplnosti je vypracován přehled jednotlivých závodů, odkud osoby emigrovali a kolik osob z jednotlivých provází zůstalo v zahraničí.

Útvary GŘ	-	14 osob	(1 osoba se vrátila)
Hutě	-	1 osoba	
Válcovny	-	10 osob	
Turbiny	-	4 osoby	
ETD	-	10 osob	
El. lok.	-	5 osob	
OB	-	3 osoby	(1 osoba se vrátila)
OK	-	2 osoby	
Energ. závod	-	1 osoba	
Výstavba - údržba	-	5 osob	
montážní závod	-	4 osoby	
ZJE	-	3 osoby	
Učební závod	-	3 osoby	
C e l k e m		<u>65 osob</u>	

K uvedenému přehledu je potřeba připomenouti, že v průběhu měsíce listopadu se z emigrace zpět do OP-ŠKODA vrátily dvě osoby. Jedná se o ing. J a n d l a Otto, zam. jako výzkumný pracovník ÚVZÚ a K o u b u Karla, elektromontér OB. Tyto osoby již nejsou do emigrace zahrnuty.

Emigrace spol - informátor "ROMAN" - pravým jménem:

W i e s n e r Josef, nar. 28. 1. 1935 v Pňovanech, zámečník závodu Obráběcí stroje OP-ŠKODA Plzeň, bezpartijní, bytem Pňovany č. 117, okr. Plzeň- sever.

Jmenovaný vycestoval spolu s manželkou a dcerou k návštěvě své příbuzné (Anna F ö s t , Wien IX. Augasse 13/14) na dovolenou

236
AM4

v trvání 21 dnů, odkud odeslal na své pracoviště dopis, že se do ČSSR nevrátí.

Prostřednictvím agenta "ZAHRADNÍK", je prováděna kontrola jeho sestry, která uvedla, že W i e s n e r odejel do JAR. Jsou vytvářeny podmínky pro navázání písemného styku s W i e s n e r e m , pomocí agentury.

W i e s n e r nebyl nositelem stát. tajemství.

K bodu 4):

Akce "CESTOVATEL" - číslo svazku 122137 (pozorovací):

P i t o r František, nar. 19. 7. 1923 Znojmo, amnestant, odsouzený na 25 let za protistátní činnost, elektrikář Pozemních staveb v Plzni, bytem Plzeň, Průmyslová č. 6.

P i t o r je rozpracováván pro rozsáhlé styky s VC a styky s našimi občany, kteří jsou nositeli státního tajemství. Začátkem roku byly získány poznatky o nových stycích objektů s VC, především z NSR a Rakouska. Prověrkou bylo zjištěno, že P i t o r nadále udržuje styk s VC P i l n o u Ernou, která k nám přijíždí z NSR pod záminkou pátrání po manželovi, který má být u nás vězněn. Podle agenturních poznatků ve skutečnosti k nám jezdí, aby prováděla podloudný obchod se spotřebním zbožím. Bylo zjištěno, že P i l n á darovala dvěma našim občanům osobní vozy, značky VW, za které dostala 60.000,-Kčs. Peníze má mít u nás na kontě a při pobytu v ČSSR z nich čerpá. Během posledního pobytu v ČSSR byla P i l n á viděna u dvou vojenských objektů a to u kasáren v Domažlicích a Holýšově. Navštívila Bratislavu, kde vyhledala amnestanta K o š t i a k a . Byly získány poznatky, že P i l n á udržuje známost s majorem americké armády, který slouží v NSR a v současné době je ve Vietnamu. Prostřednictvím tohoto důstojníka hodlá P i t o r pátrat po svém bratrovi, který, podle agenturních poznatků, má v zahraničí pracovat do cizí rozvědky. Prověrkou osob, které jsou nositeli

státního tajemství bylo zjištěno, že P i t o r má určité znalosti, obsahující charakter státního tajemství.

P i t o r se začátkem roku 1968 aktivně zapojil do činnosti K-231, do které zapojil i svoji manželku. V K-231 zastával funkci tajemníka pro okres Plzeň - sever a vedl kartotéku K-231. Když byla K-231 úředně zastavena, kartotéku schoval.

Manželka objektu P i t o r o v á Libuše, začátkem září t. r. vycestovala na 14 dnů k VC P i l n é Erně do NSR. Dosud se nevrátila a jsou poznatky, že emigrovala do Kanady, za svým bratrem, který v r. 1948 ilegálně opustil území ČSSR. Také P i t o r po výjezdu manželky žádal o povolení cesty do NSR, která mu však byla zamítnuta. Bylo zjištěno, že P i t o r je domluven na emigraci a využije každé příležitosti k opuštění ČSSR.

V listopadu 1968 byl s P i t o r e m proveden operativní pohovor s cílem osobního poznání a ověření si jeho pravdomluvnosti, dále pak plnověrnosti některých získaných operativních poznatků. Pohovor byl vázán na emigraci jeho manželky. V průběhu pohovoru se P i t o r projevil jako člověk, který překrucuje skutečnosti, vymýšlí si a dělá se zpravodajsky zajímavým. Jeho cílem bylo, abychom o něho projevili zájem a umožnili mu cestu do NSR. Byly získány poznatky, že P i t o r chce emigrovat pomocí osobního vozu P i l n é a nebu využít některého zájezdu VTS podniků.

Další rozpracování bude vedeno s cílem zabránit emigraci P i t o r a , který má určité znalosti charakteru státního tajemství. K objasnění činnosti P i l n é v ČSSR bude připravena kombinace s cílem zjistit, zda pracuje pro cizí rozvědku.

Ve směru činnosti nezákonných organizací je sledována činnost dělníka závodu Válcovny H u s n í k a Antonína, bývalého důstojníka ČSA, trestaného za protistátní činnost. Tento po lednu t. r. přerušil svoji dosud aktivní činnost ve Svazarmu a aktivně se věnoval činnosti K-231, což projevoval veřejně v tisku. Není však veden jako funkcionář. Po srpnových událostech je uzavřený a není zjištěna žádná závadová činnost, ve prospěch uvedené organizace. Netají se však se svými sympatiemi k této organizaci.

238
A76

Opatření: Je soustřeďován materiál s perspektivou získání ke spolupráci.

K bodu 6):

Práci s agenturou v tomto měsíci je možno charakterizovat tak, že bylo dosaženo určitých pozitivních jevů. Toto se projevilo hlavně ve zlepšení docházky na schůzky a v plnění stanovených úkolů, hlavně ve vztahu na osoby z KS, které do OP-ŠKODA přichází ke služebním jednáním.

Agentura je zaměřována z převážné části do problematiky obchodně - technické vztahy na KS a na vyhledávací činnost, kde nebylo dosud dosaženo potřebné úrovně. V průběhu měsíce nedošlo k odmítnutí spolupráce nebo jiným vážnějším výkyvům.

K bodu 7):

Morálně politický stav pracovníků 6. oddělení byl od počátku roku výrazně ovlivňován vývojem především vnitro- politické situace. To se promítalo v bezvýhradném souhlasu se závěry a zásadami, přijatými lednovým plénem ÚV-KSČ. Kladný postoj k závěrům tohoto pléna vycházel z poznání a přesvědčení pracovníků, získaného v průběhu několikaletého období před lednem. V této souvislosti byly kritizovány předlednové poměry, které negativně ovlivňovaly celkovou politickou i veřejnou činnost a nakonec se nepříznivě promítaly do ekonomické situace. Závěry lednového pléna byly proto přijaty o to spontánněji, že mezi pracovníky převládalo přesvědčení, že leden je východiskem ze situace i v podmínkách práce v StB.

V souvislosti s demokratizací politického i veřejného života, se začaly projevovat negativní tendence vůči StB, vůči straně, které se stále stupňovaly. V souvislosti s tím, v závěru prvního pololetí r. 1968, existoval stav, kdy StB byla na veřejnosti, jako složka, zdiskreditována a prakticky "odzbrojena". Tento stav se velmi tíživě promítal do agenturně - operativní činnosti,

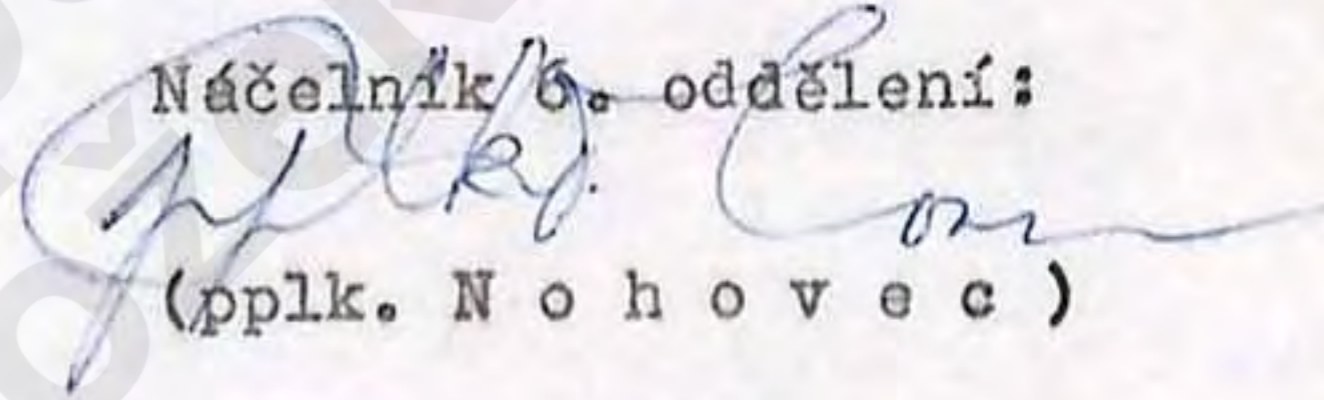
239
AMM

která od stagnace zaznamenávala stále se snižující úroveň. Kromě toho celý vývoj situace nepříznivě ovlivňoval aktivitu, iniciativu a celkovou úroveň vyhledávací činnosti pracovníků

Tento stav neovlivnily výrazně ani srpnové události, které však pro kolektiv pracovníků 6. oddělení dal a postupně dává určité naděje na nejenom politickou konsolidaci, ale plnou normalizaci pro systematickou činnost StB.

Přes velmi složitou situaci, kterou procházel kolektiv prakticky od počátku tohoto roku a přesto, že nebylo zdaleka dosaženo úkolů, plánovaných pro tento rok, je možno kolektiv označit, jednak z hlediska politického a tím i odborného a kádrového, za akce schopný.

Náčelník 6. oddělení:

(pplk. N o h o v e c)